జాతీయాదాయం - అంశాలు

జాతీయాదాయమనేది ఒక ప్రవాహ చలాంకం (Flow variable). ఒక నియమిత కాలాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని దీనిని చెబుతారు. ఆర్థికాభివృద్ధి జరగుతున్నదీ లేనిదీ తెలుసుకొనేందుకు, ఆర్థిక వ్యవస్థలో ఏ రంగం పాత్ర ఎంత ఉన్నదీ, వివిధ వర్గాల ప్రజల మధ్య ఆదాయ వ్యత్యాసాలను అంచనా వేసేందుకు, ఆర్థిక వ్యవస్థలో వచ్చే నిర్మాణాత్మక మార్పులు పరిశీలించేందుకు.. జాతీయాదాయ అంచనాలు ఉపయోగపడతాయి.

ఒక దేశంలో సంవత్సర కాలంలో ఉత్పత్తి చేసిన అంతిమ వస్తు సేవలను, వాటి మార్కెట్ ధరలతో గుణిస్తే వచ్చే విలువే ఆ దేశ జాతీయాదాయం.

దేశంలోని శ్రమ, మూలధనాన్ని ఉపయోగించి.. ప్రకృతి వనరుల సహాయంతో ప్రతి ఏడాది భౌతిక, అభౌతిక వస్తువులను కొంత నికర పరిమాణంలో ఉత్పత్తి చేస్తే దానిని నికర వార్షిక ఆదాయం లేదా జాతీయాదాయం అని మార్షల్ నిర్వచించాడు.

జాతీయాదాయానికి సంబంధించిన ముఖ్య అంశాలు

జాతీయాదాయానికి సంబంధించిన వివిధ భావనలు తెలుసుకొనే ముందు ముఖ్యమైన పదాలను అర్థం చేసుకోవాలి.

1. స్థూల నికర విలువలు

- ఉత్పత్తి ప్రక్రియలో పాల్గొనే మూలధన వస్తువులు అరుగు, తరుగుదలకు గురవుతాయి.

  ఉదాహరణ: యంత్రాలు, పరికరాలు లాంటి స్థిర మూలధనం ఉపయోగించేటప్పుడు అరుగుదలకు, తరుగుదలకు గురవుతాయి. దీనినే తరుగుదల(Depreciation) అంటారు.
- స్థిర మూలధన వినియోగాన్నే (Consumption of fixed capital) తరుగుదల అంటారు.
- స్థూల విలువలో తరుగుదల కలిసి ఉంటుంది. కాబట్టి తరుగుదలను స్థూల విలువ నుంచి తీసివేస్తే నికర విలువ వస్తుంది.
- తరుగుదలను తీసేయకుండా మొత్తం ఉత్పత్తిని లెక్కిస్తే దానిని స్థూల ఉత్పత్తి అని, తరుగుదలను తీసివేసి ఉత్పత్తిని లెక్కిస్తే దానిని నికర ఉత్పత్తి అని అంటారు.

2. దేశీయ, జాతీయ మధ్య తేడా

- దేశ ఆర్థిక కార్యకలాపాలు ఆ దేశ భౌగోళిక ప్రాంతానికి పరిమితమై ఉంటే దానిని దేశీయ ఉత్పత్తి అంటారు. ఇది ప్రాంతానికి ప్రాధాన్యతనిస్తుంది.
- ఒక దేశ పౌరుల ద్వారా ఉత్పత్తి జరిగితే అది జాతీయ ఉత్పత్తికి చెందుతుంది. వీరు ప్రపంచంలో ఏ ప్రాంతంలోనైనా ఉత్పత్తి చేయవచ్చు.
- దేశీయ అనేది ప్రాంతానికి చెందినది కాగా జాతీయ అనేది పౌరులకు చెందినది.
- దేశీయకు, జాతీయకు మధ్య తేడా నికర విదేశీ కారక ఆదాయం (Net Factor Income from Abroad)
- నికర విదేశీ కారక ఆదాయం (NFIA) = మన ఉత్పత్తి కారకాలు ఇతర దేశాలకు అందించిన సేవలకు ప్రతిఫలంగా విదేశాల నుంచి పొందిన ఆదాయం - విదేశీ కారకాలు ఉపయోగించుకున్నందుకు మనం చెల్లించే ఆదాయం (Receipts - Paym ents)
- జాతీయ = దేశీయ + నికర విదేశీ కారక ఆదాయం (NFIA)
- దేశీయ = జాతీయ - నికర విదేశీ కారక ఆదాయం (NFIA)
- దేశీయ అనేది సంకుచిత భావన, జాతీయ అనేది విశాల భావన

3. నామమాత్రపు, వాస్తవ (Nominal vs. Real)

ప్రస్తుత ఏడాది ధరల్లో జాతీయ ఆదాయాన్ని లెక్కిస్తే దాన్ని నామమాత్ర లేదా ద్రవ్య ఆదాయం అంటారు. స్థిరధరల్లో జాతీయాదాయాన్ని లెక్కిస్తే దాన్ని వాస్తవ జాతీయాదాయం అంటారు. వాస్తవ ఆదాయాన్ని గణించటానికి GNP Deflatorను వాడతారు.

$$\text{GNP డిఫ్లేటర్} = \frac{\text{ప్రస్తుత ధరలలో GNP}}{\text{ధరల సూచీ}} \times 100$$

వాస్తవ జాతీయాదాయం ద్వారా వివిధ కాలాల్లో జాతీయాదాయాన్ని సరి పోల్చవచ్చు.

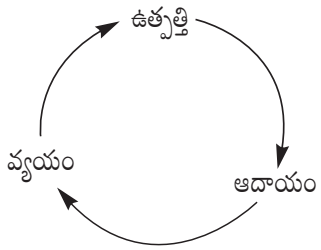
4. మార్కెట్ ధరలు, ఉత్పత్తి కారకాల ఖరీదు దృష్ట్యా జాతీయాదాయం

మార్కెట్ ధరల దృష్ట్యా ఆదాయమంతా ఉత్పత్తి కారకాలకు చేరదు. మార్కెట్ ధరల్లో పరోక్ష పన్నులు ఇమిడి ఉంటాయి. ఈ పన్నులు పోనూ మిగిలిన ఆదాయమే ఉత్పత్తి కారకాల మధ్య పంపిణీ అవుతుంది. అలాగే కొన్ని వస్తువుల ఉత్పత్తికి ప్రభుత్వం సబ్సిడీ ఇస్తుంది. సబ్సిడీ మేరకు మార్కెట్‌లో వస్తు ధరలు తగ్గుతాయి. అలాంటపుడు మార్కెట్ ధరల దృష్ట్యా ఆదాయం కంటే ఉత్పత్తి కారకాలకు వచ్చిన ఆదాయం ఎక్కువగా ఉంటుంది. కాబట్టి ఉత్పత్తి కారకాల దృష్ట్యా ఆదాయం పొందాలంటే మార్కెట్ ధరల దృష్ట్యా ఆదాయంలో నుంచి పరోక్ష పన్నులను తీసివేసి సబ్సిడీలను కలపాలి. ఈ రెండింటికీ మధ్య వ్యత్యాసం నికర పరోక్ష పన్నులు మాత్రమే.

నికర పరోక్ష పన్నులు = పరోక్ష పన్నులు - సబ్సిడీలు

జాతీయాదాయం-మదింపు పద్ధతులు

వస్తుసేవల ఉత్పత్తి వల్ల ఆదాయం లభిస్తుంది. ఆదాయం వల్ల వ్యయం జరుగుతుంది. వ్యయం తిరిగి ఉత్పత్తికి దారితీస్తుంది. అంటే ఆర్థిక వ్యవ స్థలో ఉత్పత్తి, ఆదాయం, వ్యయం, సమానంగా ఉంటాయి.



జాతీయాదాయాన్ని మూడు పద్ధతుల ద్వారా లెక్కించవచ్చు.
అవి: 1) ఉత్పత్తి మదింపు పద్ధతి,
2) ఆదాయ మదింపు పద్ధతి,
3) వ్యయ మదింపు పద్ధతి

ఉత్పత్తి మదింపు పద్ధతి

సైమన్ కుజ్‌నెట్స్ దీనిని 'ఉత్పత్తి సేవా పద్ధతి' అని పిలిచారు. దీనిని ఇన్వెంటిరీ పద్ధతి, విలువ చేర్చిన పద్ధతి, Industrial Origin Method అని కూడా పిలుస్తారు. ఆర్థిక వ్యవస్థలో గల ప్రాథమిక, ద్వితీయ, తృతీయ రంగాల్లో నమోదైన అంతిమ ఉత్పత్తిని వాటి మార్కెట్ ధరలతో గుణిస్తే మొత్తం ఉత్పత్తి విలువ వస్తుంది. అయితే ఒక రంగం ఇతర రంగాల నుంచి కొన్న వస్తువులను మినహాయించాలి. స్థూలదేశీయోత్పత్తికి, విదేశీ నికర కారక ఆదాయాన్ని కలిపి, తరుగుదల తీసివేస్తే నికర జాతీయోత్పత్తి వస్తుంది. మార్కెట్ ధరలలో ఉన్న NNPకి పరోక్ష పన్నులు తీసివేసి, సబ్సిడీలు కలిపితే ఉత్పత్తి కారకాల దృష్ట్యా నికర జాతీయాదాయం వస్తుంది.

ఉత్పత్తి మదింపు పద్ధతిలో తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలు

1. ఒక వస్తువును రెండుసార్లు లెక్కించరాదు
2. స్థిర ధరల్లోనే జాతీయోత్పత్తిని గణించాలి
3. పాత వస్తువులను కలపరాదు
4. స్వయం వినియోగాన్ని కలపాలి
5. మధ్యంతర వస్తువులను కలపరాదు

ఆదాయ మదింపు పద్ధతి

ఈ పద్ధతి జాతీయాదాయాన్ని పంపిణీ దృక్కోణం నుంచి తెలియ జేస్తుంది. దీనిని కారకాల చెల్లింపు పద్ధతి, వాటాల పంపిణీ పద్ధతి అని అంటారు. వివిధ ఉత్పత్తి కారకాల ఆదాయాలు కలపడం ద్వారా జాతీయాదాయాన్ని పొందవచ్చు. భూమికి వచ్చే బాటకం, శ్రమకు వేతనం, మూలధనానికి వడ్డీ, వ్యవస్థాపనకు లాభాలు కలపడం ద్వారా జాతీయాదాయాన్ని పొందవచ్చు. దీనికి స్వయంఉపాధి ద్వారా వచ్చే మిశ్రమ ఆదాయాన్ని కలపాలి.

ఆదాయ మదింపు పద్ధతిలో తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలు

1. జాతీయాదాయాన్ని మదింపు చేసేటపుడు బదిలీ చెల్లింపులు, చట్ట వ్యతిరేక ద్రవ్యం, గాలివాటు లాభాలను, గృహ సేవలను మినహా యించాలి.
2. పాత వస్తువుల అమ్మకం ద్వారా వచ్చే ఆదాయాన్ని తీసుకోకూడదు.

వ్యయ మదింపు పద్ధతి

ఒక సంవత్సర కాలంలో వ్యక్తులు, సంస్థలు, ప్రభు త్వం వినియోగ వస్తువులపై కాని, ఉత్పాదక వస్తువు లపై కాని పెట్టిన మొత్తం ఖర్చును మదింపు చేస్తే జాతీయాదాయం వస్తుంది. దీనిని వినియోగం, పెట్టుబడి పద్ధతి అంటారు.

$GDP = C + I + G + (x\ M)$

$\therefore$ x-m = నికర ఎగుమతులు

దీనికి విదేశీ నికర కారక ఆదాయం కలిపి, తరుగు దల తీసివేసి, నికర పరోక్ష పన్నులు తీసివేస్తే జాతీ యాదాయం వస్తుంది.

తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలు

1. ప్రభుత్వం బదిలీ చెల్లింపులపై, షేర్లు, బాండ్లు కొనుగోలుపై, ముందు సంవత్సర ఉత్పత్తిపై, మధ్యంతర వస్తువులపై చేసిన వ్యయాలను కలిపి లెక్కించరాదు.

భారతదేశంలో అవలంభించే పద్ధతులు

మన దేశంలో విశ్వసనీయ దత్తాంశాలు లేకపోవడం వల్ల ఏ ఒక్క పద్ధతిని ఉపయోగించి సంపూర్ణంగా జాతీయాదాయాన్ని లెక్కించలేం. అందువల్ల మనదేశంలో వివిధ రంగాల్లో వివిధ పద్ధతులు అవలం భిస్తున్నారు. దీనిని 'మిశ్రమ పద్ధతి' అంటారు.

జాతీయాదాయ లెక్కింపులో సమస్యలు

1. మనదేశంలో గృహిణులు చేసే సేవలకు విలువ లెక్కించడం కష్టం. అలాగే ప్రభుత్వం అందించే సేవల వల్ల దేశంలో ఎంతమేరకు ఉత్పత్తి పెరిగిందో అంచనా వేయలేం.

2. మన దేశంలో ద్రవ్యేతర రంగం ఉండడం వల్ల మొత్తం ఉత్పత్తిని లెక్కించలేం.
3. చిన్న ఉత్పత్తిదారులు పద్దుల ప్రాధాన్యత గుర్తించక, వాటిని నిర్వహించకపోవడం వల్ల సరైన సమాచారం ఇవ్వలేకపోతున్నారు.
4. వృత్తి ప్రత్యేకీకరణ లేకపోవడం, ఒకవ్యక్తి ఒకటి కంటే ఎక్కువ వృత్తులలో పనిచేయడం వల్ల అతను ఏదో ఒక వృత్తిలో సంపాదించే ఆదాయాన్నే గణాం కాలకు అందిస్తున్నాడు. దీనివల్ల ఉండాల్సిన ఆదా యం కంటే తక్కువ ఆదాయం కనిపిస్తుంది.
5. పెద్ద వ్యాపారస్తులు ఆదాయ పన్ను నుంచి తప్పించుకోవడానికి తప్పుడు లెక్కలు చూపిస్తారు.
6. చట్ట వ్యతిరేకమైన ద్రవ్యం భారత్‌లో ఎక్కువ. దీనిని జాతీయాదాయంలో లెక్కించడం కష్టం.

ప్రాక్టీస్ ప్రశ్నలు...

1. జాతీయాదాయం అంటే? (ASO2008)

ఎ) C + I + G (x + M)
బి) C + I + G x M
సి) C + I G + x M డి) C + I + G + x M

2. జాతీయాదాయమంటే? (ASO2008)

ఎ) ఉత్పత్తి అయిన వినియోగ వస్తువుల విలువ
బి) ఉత్పత్తి అయిన మూలధన వస్తువుల విలువ
సి) ఉత్పత్తి అయిన మధ్యంతర వస్తువుల విలువ
డి) అన్ని ఉత్పత్తి కారకాలకొచ్చిన ఆదాయం

3. జాతీయాదాయాన్ని లెక్కించేటపుడు ఏ సందర్భంలో ఒక వస్తువిలువ రెండుసార్లు లెక్కింపులోకి వస్తుంది? (ASO2008)

ఎ) వరి ధాన్యం, బియ్యం పరిగణనలోకి తీసుకున్నప్పుడు
బి) వరిధాన్యం, గోధుమను పరిగణనలోకి తీసుకున్నప్పుడు
సి) పండ్లు, గోధుమను పరిగణనలోకి తీసుకున్నప్పుడు
డి) పంచదార, మిరపను పరిగణనలోకి తీసుకున్నప్పుడు

4. నియమిత ఆర్థిక వ్యవస్థలో? (ASO2008)

ఎ) ఎగుమతులు శూన్యం దిగుమతులు సానుకూలం
బి) దిగుమతులు శూన్యం ఎగుమతులు సానుకూలం
సి) ఎగుమతులు, దిగుమతులు శూన్యం
డి) ఎగుమతులు, దిగుమతులు సానుకూలం

5. కేంద్ర గణాంక సంస్థ (CSO)ను స్థాపించిన సంవత్సరం? (గ్రూప్ 2-2000)

ఎ) 1951 బి) 1952 సి) 1947 డి) 1966

6. భారతదేశంలో జాతీయాదాయాన్ని అంచనా వేయడానికి ఉపయోగిస్తున్న పద్ధతులు? (గ్రూప్ 2-2000)

ఎ) ఉత్పత్తి ఆదాయ పద్ధతి
బి) ఉత్పత్తి, వ్యయ మదింపు పద్ధతి
సి) ఆదాయ, వ్యయ మదింపు పద్ధతి
డి) ఉత్పత్తి, ఆదాయ, వ్యయ మదింపు పద్ధతి

7. భారతదేశ జాతీయాదాయంలో అతిపెద్ద వాటా కలిగింది? (JL2007)

ఎ) సేవల రంగం బి) వ్యవసాయం
సి) పారిశ్రామిక రంగం డి) వ్యాపార రంగం

8. జాతీయాదాయం లెక్కింపులో కిందివాటిలో దేనిని మినహాయించాలి?

ఎ) విద్యార్థుల గ్రాంటు బి) ప్రధాన మంత్రి జేతం
సి) వర్తకులు సంపాదించిన లాభాలు
డి) ఇంటి తోటలో పండించిన కూరగాయలు

9. జాతీయాదాయాన్ని లెక్కించడంలో వేటిని మినహాయించాలి? (JL 2007)

ఎ) భద్రతా దళాలపై చేసే ఖర్చు
బి) గృహిణుల సేవలు
సి) బ్యాంకులు పొందే లాభాలు
డి) ఏజెంట్లు పొందే కమీషన్లు

10. జాతీయాదాయ అంచనాలలో డా. వి.కె.ఆర్.వి. రావు ఉపయోగించిన పద్ధతి? (GAZ2006)

ఎ) ఆదాయ పద్ధతి బి) ఉత్పత్తి పద్ధతి
సి) గుణించు పద్ధతి డి) ఆదాయ ఉత్పత్తి పద్ధతులు

11. కిందివాటిలో దేనిని స్థూల జాతీయోత్పత్తిలో చేర్చరు?(గ్రూప్ 2-2003)

ఎ) విదేశాల నుంచి నికర ఆదాయం
బి) బదిలీ చెల్లింపులు
సి) డివిడెండ్లు
డి) పంపిణీ చేయని కార్పొరేట్ లాభాలు

జవాబులు	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	D	D	A	C	A	D	A	A	B	D	B

జాతీయాదాయ అంచనాల చరిత్ర

ఒక దేశంలో నిర్ణీత సమయంలో తయారైన వస్తు, సేవల అంతిమ విలువ ఆధారంగా జాతీయ ఆదాయాన్ని లెక్కిస్తారు. జాతీయ ఆదాయాన్ని నిరంతరం అభివృద్ధి చెందే ఒక 'ప్రవాహ' భావనగా (Flow Concept) వర్ణిస్తారు. జాతీయ ఆదాయం దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ ఉత్పాదక శక్తిని, దేశ ప్రజల ఆర్థిక వాంఛలను తీర్చే శక్తిని తెలుపుతుంది. సీఎస్ఓ (కేంద్ర గణాంకాల సంస్థ) 2009 అంచనాల ప్రకారం దేశీయ స్థూల ఉత్పత్తి (జీడీపీ) ట్రిలియన్ డాలర్లకు (రూ. 49,61,449 కోట్లకు) చేరింది. దాంతో జాతీయ ఆదాయంలో వృద్ధిని సాధించిన ప్రముఖ దేశాల సరసన భారత్ కూడా చేరింది.

జాతీయాదాయ అంచనాలు

స్వాతంత్ర్యానికి ముందు:

స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వం పలువురు ప్రముఖులు జాతీయాదాయ అంచనా వేశారు. వీటిలో ప్రధానమైనవి.. దాదాబాయి నౌరోజీ (1868), విలియం దిగ్ బై (1899), షిండ్లే షిర్రాస్ (1911, 1922, 1931), షా, కంబత్తా (shaw & Khambatta): 1921, వీకేఆర్వీ రావ్ (1925 నుంచి 1931), ఆర్సీ దేశాయ్ (1931 -40). అయితే ఈ అంచనాల్లో వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు, కొంత వ్యవసాయేతర ఉత్పత్తుల శాతాన్ని కలిపి జాతీయ ఆదాయాన్ని లెక్కించేవారు. బ్రిటిష్ కాలంలో చేసిన ఈ అంచనాల్లో కొంత శాస్త్రీయ దృక్పథం లోపించిందనే వాదన ఉంది. డాక్టర్ వీకేఆర్వీ రావు ఉత్పత్తుల లెక్కలు (సెన్సెస్ ఆఫ్ అవుట్‌పుట్), ఆదాయ లెక్కలు (సెన్సెస్ ఆఫ్ ఇన్‌కం) పద్ధతుల ద్వారా అంచనాలు వేశారు. ఉత్పత్తి పద్ధతిలో-వ్యవసాయం, గనులు, అడవులు, చేపల పెంపకం, వేట ద్వారా వచ్చిన ఉత్పత్తులు కలిపారు. ఆదాయాల పద్ధతిలో - పరిశ్రమలు, వ్యాపారం, రవాణా, పబ్లిక్ సర్వీసులు, వివిధ వృత్తులు, ఇతర దేశీయ సర్వీసుల నుంచి వచ్చే ఆదాయం కలిసి ఉంటుందని జాతీయ ఆదాయ అంచనాల ద్వారా తెలియజేశారు. 1860-1945ల మధ్యకాలంలో భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ తలసరి ఆదాయాభివృద్ధి రేటు 0.5 శాతంతో స్తబ్దంగా ఉండేది. తలసరి ఆదాయం తక్కువగా ఉండటంతో జాతీయాదాయం, ఉత్పత్తులు కూడా తక్కువగా ఉండేవని అంచనా వేశారు.

స్వాతంత్ర్యానంతరం:

అధికారిక అంచనాల కోసం ప్రభుత్వం మొదటి జాతీయ ఆదాయ అంచనాల కమిటీని 1949 ఆగస్టులో నియమించింది. ఈ కమిటీలో పీసీ మహలనోబిస్, గాడ్గిల్, వీకేఆర్వీ రావు సభ్యులుగా ఉన్నారు. భారతదేశ అన్ని ఆదాయ వనరుల సమగ్ర సమాచారంతో 1954లో ఈ కమిటీ నివేదిక వెలువడింది.

- **సీఎస్ఓ అంచనా ప్రకారం 2009లో దేశీయ స్థూల ఉత్పత్తి (జీడీపీ) ఒక ట్రిలియన్ డాలర్లు.**
- **వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు, వ్యవసాయేతర ఉత్పత్తుల శాతాన్ని కొంతవరకు కలిపి జాతీయాదాయాన్ని స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వం లెక్కించేవారు.**
- **స్వాతంత్ర్య అనంతరం పీసీ మహలనో బిస్, గాడ్గిల్, వీకేఆర్వీ రావు సభ్యులుగా మొదటి జాతీయదాయ అంచనాల కమిటీని ప్రభుత్వం నియమించింది.**
- **ఆర్థికంగా ఎటువంటి ఒడిదొడుకులు లేని సంవత్సరాన్ని ఆధారిత సంవత్సరంగా ఎంపిక చేస్తారు.**

ఆధారిత సంవత్సర (Base year) ధరలు, ప్రస్తుత ధరలు (current prices) ప్రకారం జాతీయ ఆదాయ అంచనాలను వేస్తారు. ఇప్పటివరకు అయిదు దఫాలుగా నేషనల్ ఇన్‌కం సిరీస్‌ను ప్రకటించారు. 1960 - 61, 1970 - 71, 1980 - 81, 1993 - 94, 1999-2000ల్లో దీనిని ప్రకటించారు. ఆర్థికంగా ఎలాంటి ఒడిదొడుకులు లేని ఏడాదిని ఆధారిత లేదా బేస్ సంవత్సరంగా ఎంపిక చేస్తారు. ఆర్థిక వ్యవస్థలో వస్తున్న నిర్మాణాత్మక మార్పుల ఆధారంగా ప్రతి అయిదేళ్లకు ఆధారిత సంవత్సరాన్ని మార్చాలని కేంద్ర గణాంకాల సంస్థ సలహా ఇచ్చింది.

మోడల్ ప్రశ్నలు

1. వీటిలో జాతీయ ఆదాయానికి సంబంధించి సరైంది?

ఎ) జాతీయ ఆదాయం దేశ ఉత్పాదక శక్తిని తెలుపుతుంది.

బి) ప్రజల ఆర్థిక వాంఛలు తీర్చే శక్తిని తెలియజేస్తుంది.

సి) ఎ మాత్రమే డి) ఎ, బి

2. మన దేశంలో జాతీయ ఆదాయ అంచనాలు వేసిన మొదటి వ్యక్తి?

ఎ) దాదాభాయి నౌరోజి

బి) వీకేఆర్వీ రావు

సి) షా డి) విలియం దిగ్ బై

3. వీటిలో సరికానిది?

ఎ)భారత జాతీయ ఆదాయ అంచనాల్లో శాస్త్రీయ దృక్పథం లోపించింది (స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వం)

బి)వ్యవసాయాధారిత ఉత్పత్తులు, కొంత వ్యవసాయేతర ఉత్పత్తుల శాతాల ఆధారంగా జాతీయ ఆదాయ అంచనాలు వేసేవారు.

సి) విలియం దిగ్ బై 1899లో జాతీయ ఆదాయ అంచనాలు

వేశారు.

డి) వీకేఆర్‌వీ రావు తొలి జాతీయ ఆదాయ అంచనాలు వేశారు

4. ఉత్పత్తులు, ఆదాయ గణాంకాల ద్వారా జాతీయ ఆదాయ అంచనాలను వేసిన వ్యక్తి?

ఎ) వీకేఆర్‌వీ రావు బి) జె.ఆర్. హిక్స్

సి) ఎం. ముఖర్జీ డి) ఎస్‌కె ఘోష్

5. బ్రిటిషర్ల కాలంలో జాతీయ ఆదాయ వృద్ధి తక్కువగా ఉండటానికి కారణం?

ఎ) తలసరి ఆదాయంలో వృద్ధి రేటు తక్కువగా నమోదు కావడం

బి) బ్రిటిష్ ఆర్థిక దోపిడీ విధానాలు

సి) ఎ, బి డి) ఏదీ కాదు

6. వీటిని జతపర్చండి?

i) జాతీయ ఆదాయ అంచనాల కమిటీ

ii) వీకేఆర్‌వీ రావు జాతీయ ఆదాయ అంచనాలు

iii) జాతీయ ఆదాయ అంచనాల కమిటీ మొదటి పూర్తి స్థాయి నివేదిక

1. 1925 – 1931

2. 1949

3. 1951

ఎ) i - 2, ii - 1, iii - 3

బి) i - 1, ii - 2, iii - 3

సి) i - 3, ii - 1, iii - 2

డి) i - 2, ii - 3, iii - 1

సమాధానాలు

1–ఎ 2–ఎ 3–డి 4–ఎ 5–సి 6–ఎ

భారతదేశంలో జాతీయాదాయ అంచనాలు

జాతీయాదాయ అంచనాలు ప్రతి సంవత్సరం ఉత్పత్తవుతున్న వస్తుసేవల గురించి తెలియజేస్తాయి. జాతీయాదాయం పెరుగుదల.. దేశాభ్యున్నతికి సూచిక. తలసరి ఆదాయ పెరుగుదల ప్రజల జీవన ప్రమాణ స్థాయిని తెలియజేస్తుంది. వివిధ రంగాల్లో ఉత్పత్తి పోకడలు వేర్వేరుగా తెలుసుకోవడానికి వీలుంటుంది. జాతీయాదాయ లెక్కలు ఉత్పత్తి సాధనాల మధ్య ఆదాయం ఏ విధంగా పంపిణీ అయిందో తెలియజేస్తాయి. మొత్తం ఆదాయంలో వేతనాల శాతం ఎంత? లాభాల వాటా ఎంత? తెలుపుతుంది. దేశంలో జరిగే పెట్టుబడి, పొదుపు, వినియోగానికి సంబంధించిన వివరాలు లేకుండా ప్రణాళికలు తయారుచేయడం అసాధ్యం. అంటే తన ఆర్థిక విధానాలు రూపొందించుకోవడానికి జాతీయాదాయ లెక్కలు తోడ్పడతాయి.

కంబట్టా, అట్కిన్‌సన్, బారింగ్, డేవిడ్, విలియం డిగ్బీ, లార్డ్ కర్జన్, ఆర్. రిప్పన్, ఆర్. హర్న్, కె.టి.షా, వాడియా జోషి, లిప్టన్, బి.యస్. శర్మ మొదలైనవారు జాతీయాదాయాన్ని అంచనా వేశారు. అయితే వీరందరూ వ్యక్తిగతంగా లెక్కిం చడం వల్ల, నిర్ణీత ప్రాంతానికే పరిమితం కావడం వల్ల వీరి లెక్కల్లో శాస్త్రీయత లేదు. కానీ డా. వి.కె.ఆర్.వి. రావు జాతీయాదాయ అంచ నాలు ఎక్కువ శాస్త్రీయతను కలిగినవిగా చెప్పవ చ్చు. వి.కె.ఆర్.వి. రావు 1931-32కు సంబం ధించి జాతీయాదాయం రూ.1689 కోట్లు గానూ, తలసరి ఆదాయం రూ.62గా అంచనా వేశారు. వి.కె.ఆర్.వి. రావు ఆర్థిక వ్యవస్థను 1) వ్యవసాయ రంగం (వ్యవసాయం, అటవీ సంపద, గనులు, పశుపోషణ, చేపల పెంపకం మొదలైనవి) 2) కార్పొరేషన్ రంగం అనే రెండు భాగాలుగా విభజించారు. వ్యవసాయ రంగంలో ఉత్పత్తి మదింపు పద్ధతిని, కార్పొరేషన్ రంగంలో ఆదాయ మదింపు పద్ధతిని.. జాతీయాదాయాన్ని అంచనా వేయడానికి ఉపయోగిం చారు. ఈ రెండు రంగాలకు విదేశీ నికర కారక ఆదాయం కలిపితే జాతీయాదాయం వస్తుంది. వి.కె.ఆర్.వి. రావు ఉపయోగించిన పద్ధతిని నేటికి కూడా భారతదేశంలో అనుసరిస్తున్నారు. జె.ఆర్. వోక్స్, ముఖర్జీ, ఎస్.కె. గోస్‌లు 1860-1945ల మధ్య మనదేశ తలసరి ఆదాయ వృద్ధిరేటు 0.5 శాతంగా ఉందని, ఆర్థిక వ్యవస్థ స్తబ్ధతలో ఉందని పేర్కొన్నారు.

స్వాతంత్ర్యానంతరం జాతాయాదాయ అంచనాలు

జాతీయాదాయ అంచనాల ప్రాముఖ్యత గుర్తించి భారత ప్రభుత్వం 1949లో పి.సి. మహలనోబిస్ అధ్యక్షతన డి.ఆర్. గాడ్గిల్, వి.కె.ఆర్.వి. రావులను సభ్యులుగా జాతీయాదాయం అంచనాల కమిటీని నియమించింది. దీనినే "High Powered Expert Committee" అంటారు. అప్పటికే అంతర్జాతీయ ఖ్యాతి పొందిన సైమన్ కుజ్‌నెట్స్, స్టోన్, డెర్క్‌సన్ సలహాలను ఈ కమిటీ పొందింది. మొదటిసారిగా దేశం మొత్తానికి సంబంధించిన లెక్కలను చేపట్టడం వల్ల జాతీయాదాయ చరిత్రలో దీనిని "Land Mark"గా పిలుస్తారు. 1951లో ప్రథమ నివేదికను, 1954లో తుది నివేదికను అందించింది. మొదటి నివేదికలో 1948-49 ధరల్లో తలసరి ఆదాయం 225 రూపాయలుగానూ, జాతీయా దాయం రూ. 8710 కోట్లుగాను పేర్కొన్నారు. జాతీయాదాయా న్ని శాశ్వత ప్రాతిపదికన లెక్కించ డానికి ఒక సంస్థ అవసరమని భావించి "Central Statistical Organisation" (CSO) 1951లో స్థాపించారు. అప్పటి వరకూ ఉన్న జాతీయాదాయ అంచనాల విభాగాన్ని 1954లో CSOకి అప్పగించారు. CSO జాతీయాదాయాన్ని ప్రస్తుత ధరల్లోనూ, ఆధార సంవత్సర ధరల్లోనూ లెక్కిస్తుంది. 2005 - 2006 నుంచి 1999-2000ను ఆధార సంవత్సరంగా తీసుకున్నారు. రాష్ట్ర గణాంక వివరాల సేకరణలో ఒక ఏజెన్సీకి, మరొక ఏజెన్సీకి తేడాలున్నాయని వాటిని సరిదిద్దేందుకు సి.రంగ రాజన్ అధ్యక్షతన ఒక జాతీయ గణాంక కమిషన్ (NSC)ను నియమించారు.

నోట్: ప్రస్తుతం జాతీయాదాయాన్ని CSO గణిస్తుంది.

ఆర్థిక వ్యవస్థలో ముఖ్య రంగాలు

ఎ) ప్రాథమిక రంగం:

వ్యవసాయం, అటవీ సంపద, మత్స్య సంపద, మైనింగ్, క్వారయింగ్‌లను కలిపి ప్రాథమిక రంగంగా పిలుస్తారు. 1950-51లో జాతీయా దాయంలో దీని వాటా 58.7 శాతం ఉండేది. 2006-2007 నాటికి 20.5 శాతానికి తగ్గింది. ప్రాథమిక రంగంలో వ్యవసాయం ప్రధాన వాటాదారు. ఇదేకాలంలో దీని వాటా 50.2 శాతం నుంచి 17.5 శాతానికి తగ్గింది. మత్స్య సంపద వాటా సుమారుగా 1 శాతంగా ఉంది. ఇబ్బంది కలిగించే విషయమేమంటే అటవీ సంపద వాటా ఇదేకాలంలో 6 శాతం నుంచి ఒకటి కంటే తక్కువ శాతానికి పడిపోయింది. మొత్తం మీద పరిశీలిస్తే జాతీయాదాయంలో ప్రాథమిక రంగం వాటా తగ్గుతూ వచ్చి, నేడు మూడో స్థానంలో ఉంది.

బి) ద్వితీయ రంగం:

తయారీ, విద్యుత్, గ్యాస్, నీటి సరఫరా, నిర్మాణ రంగాలను ద్వితీయ రంగంగా పిలుస్తారు. 1950-51లో 13.3 శాతంగా ఉన్న ద్వితీయ రంగం వాటా 2006-07 నాటికి 24.7 శాతానికి పెరిగింది. దీనిలో తయారీ రంగం ప్రధాన రంగం. తయారీ రంగంలో గల రిజిష్టర్డ్,

అన్‌రిజిష్టర్డ్ రంగాల్లో రిజిష్టర్డ్ తయారీ రంగం వాటా అధికంగా ఉండటమే కాక 4.4 నుంచి 10 శాతానికి పైగా పెరిగింది. జాతీయాదాయంలో రెండో ప్రధాన వాటాదారుగా ఈ రంగం ఉంది.

సి) తృతీయ రంగం

రవాణా, సమాచారం, వర్తకం, బ్యాంకింగ్, ఇన్సూరెన్స్, రియల్ ఎస్టేట్, కమ్యూనిటీ, వ్యక్తిగత సేవలతో కూడిన రంగాలను తృతీయ రంగం లేదా సేవారంగం అంటారు. 1950-51లో జాతీయాదాయంలో 28 శాతంగా ఉన్న దీని వాటా 2006-07 నాటికి 54.8 శాతానికి పెరిగింది. అంటే జాతీయాదాయంలో సగం కంటే ఎక్కువగా తృతీయ రంగం నుంచే లభ్యమవుతుంది. రవాణా, సమాచారం, వర్తకం వాటా 26 శాతంపై నే ఉంది.

మనదేశంలో ప్రణాళికలు ప్రారంభించిన తర్వాత ఆర్థికాభివృద్ధి ప్రక్రియలో భాగంగా నిర్మాణాత్మక మార్పులు చోటుచేసుకున్నాయి. ప్రాథమిక రంగం వాటా బాగా తగ్గింది. సహజం గా దీనిని ద్వితీయ రంగం భర్తీ చేయాలి. కానీ మనదేశంలో ద్వితీయ రంగంలో ముఖ్యంగా తయారీ రంగంలో వృద్ధి నెమ్మదిగా సాగుతుంది. తగ్గిన ప్రాథమిక రంగం వాటాను ద్వితీయ రంగంతో కాకుండా తృతీయ రంగంతో భర్తీ చేశారు. అంటే మనదేశం వ్యవసాయ రంగ ఆర్థిక వ్యవస్థ నుంచి పారిశ్రామికీకరణ దశ చేరకుండానే దాని తరువాత దశ అయిన సేవారంగం దశకు చేరింది. కాబట్టి పారిశ్రామికీకరణను బలోపేతం చేయడానికి చర్యలు తీసుకోవాలి. వ్యవసాయ రంగాన్ని నిర్లక్ష్యం చేయకుండా వ్యవసాయాధార పరిశ్రమలను స్థాపించాలి. పరిశ్రమలు వ్యవసాయ రంగానికి కావాల్సిన ఉత్పాదకాలను సరఫరా చేయాలి. అపుడే అభివృద్ధి చెందుతున్న భారతదే శం అభివృద్ధి చెందిన దేశంగా మారగలదు.

సాధారణంగా ప్రాథమిక రంగాన్ని వ్యవసా య రంగమని (ప్రాథమిక రంగంలో గల గనుల తవ్వకాన్ని మినహాయించాలి), ద్వితీయ రంగాన్ని పారిశ్రామిక రంగమని (ద్వితీయ రంగానికి గనుల తవ్వకాన్ని చేర్చాలి), తృతీయ రంగాన్ని సేవారంగం అని పిలుస్తారు.

ప్రాక్టీస్ ప్రశ్నలు...

1. విలువ కూర్పు/కలపడం (Value Added) అంటే?
(గ్రూప్ 2-2005)
   ఎ) స్థూల ఉత్పత్తి-ఉత్పత్తిలో వాడిన మాధ్యమిక వస్తువుల వ్యయం
   బి) మార్కెట్ ధరల్లో ఎన్ఎన్పి
   సి) వ్యష్టి ఆదాయం-పంచిపెట్టని కంపెనీ లాభాలు
   డి) మార్కెట్ ధరలలో జిఎన్పి

2. కిందివాటిలో ఏది బదిలీ ఖర్చును తెలియజేస్తుంది?
   ఎ) ఉద్యోగులకు చెల్లించే బకాయిల చెల్లింపులు
   బి) వాటాదార్లకు చెల్లించే లాభాలు
   సి) సంస్థలకు చెల్లించే సబ్సిడీలు
   డి) పదవీ విరమణదారులకు చెల్లించే పెన్షన్లు

3. భారతదేశంలో జాతీయాదాయ అంచనాలు కింది సమస్యను ఎదుర్కొంటున్నాయి?
   ఎ) ఆదాయ గణాంకాల సేకరణ సమస్య
   బి) ఆదాయానికి సరైన నిర్వచనం ఇవ్వకపోవడం
   సి) ద్రవ్యంతో వినిమయం కాని వ్యవహారాలు
   డి) పైవన్నీ

జవాబులు	1	2	3
	A	D	D

భారతదేశంలో జాతీయాదాయ అంచనాలు

ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్ రంగం

ఆర్థిక వ్యవస్థను ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్ రంగాలుగా కూడా విభజించవచ్చు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చినప్పటి నుంచి జీడీపీలో ప్రభుత్వ రంగం వాటా పెరుగుతూ 1993-94 నాటికి 25.9 శాతానికి పెరిగింది. నూతన ఆర్థిక సంస్కరణలలో భాగంగా ప్రభుత్వ పెట్టుబడులు ఉపసంహరించుకోవడం వల్ల నెమ్మదిగా దీని వాటా తగ్గుతూ 2005-06 నాటికి 23 శాతానికి పడిపోయింది. ప్రభుత్వ రంగంలో నాన్‌డిపార్టుమెంట్ సంస్థల వాటా ఎక్కువగా ఉంది. జీడీపీలో ప్రైవేట్ రంగం వాటా 70 శాతం ఉంది.

వ్యవస్థీకృత, అవ్యవస్థీకృత రంగాలు

కేంద్ర గణాంక సంస్థ (CSO) నిర్వచనం ప్రకారం 'ఏదైనా చట్టం కింద రిజిష్టర్డ్ అయిన రంగం కానీ, ప్రతి సంవత్సరం ఆస్తి-అప్పుల పట్టిని తయారు చేసే సంస్థను కానీ వ్యవస్థీకృత రంగంగా పిలవవచ్చు'. 1980-81లో నికర దేశీయోత్పత్తిలో వ్యవస్థీకృత రంగం వాటా 30 శాతంగా ఉండేది. ఇది పెరుగుతూ వచ్చి 2004-05 నాటికి 42 శాతానికి పెరిగింది. మరోవైపు అవ్యవస్థీకృత రంగం వాటా 70 నుంచి 58 శాతానికి తగ్గింది. జాతీయాదాయంలో వ్యవస్థీకృత రంగం వాటా పెరుగుతూ రావడం ఆశించదగ్గ పరిణామమే అయినప్పటికీ నేటికి సగం కంటే ఎక్కువ వ్యవస్థీకృత రంగం నుంచే లభ్యమవుతుంది.

గ్రామీణ-పట్టణ రంగాలు

1970-71లో నికర దేశీయోత్పత్తిలో గ్రామీణరంగ వాటా 62.4 శాతంగా ఉండేది. 1999-2000 నాటికి దీని వాటా 48.3 శాతానికి తగ్గింది. మరోవైపు పట్టణ రంగం వాటా 37.6 నుంచి 51.7 శాతానికి పెరిగింది.

జాతీయ తలసరి ఆదాయ వృద్ధిరేట్లు

ప్రణాళికలు ప్రారంభించిన తర్వాత మన దేశంలో జాతీయ తలసరి ఆదాయాలు పెరుగుతూ వచ్చాయి. అయితే జాతీయాదాయంలోని పెరుగుదల కంటే తలసరి ఆదా యంలో పెరుగుదల తక్కువగా ఉంది. దీనికి కారణం జనాభా పెరుగుదలే. 2006-07 సంవత్సరా నికి జాతీయాదాయం రూ. 25,30,494 కోట్లు కాగా తలసరి ఆదాయం 22,535 రూపాయలు. 1951 నుంచి 1980-81 వరకు అంటే ప్రణాళికలు ప్రారంభించిన మొదటి మూడు దశాబ్దాల్లో జాతీయాదాయ వృద్ధిరేటు 3.4 శాతం తలసరి ఆదాయ వృద్ధిరేటు 1.2 శాతంగా ఉండేది. తక్కువగా ఉన్న ఈ వృద్ధిరేటును ప్రొఫెసర్ రాజ్‌కృష్ణ హిందూ వృద్ధిరేటుగా వ్యాఖ్యానించారు. 1980-81 నుంచి 2000-01 మధ్య అంటే చివరి రెండు దశాబ్దాల్లో జాతీయాదాయ వృద్ధిరేటు 5.6 శాతంగా, తలసరి ఆదాయ వృద్ధిరేటు 3.2 శాతానికి పెరిగింది. అంటే మొదటి మూడు దశాబ్దాల్లో కంటే చివరి రెండు దశాబ్దాల్లో వృద్ధి ఎక్కువగా ఉంది.

మనదేశంలో అత్యధిక వృద్ధి రేట్లు నమోదైన సంవత్సరాలు

1967-68 → 8.1%
1975-76 → 9.0%
1988-89 → 10.5%
2003-04 → 8.5%
2005-06 → 9.4%
2006-07 → 9.6%
2007-08 → 8.7%

మనదేశంలో అత్యధిక వృద్ధిరేటు 1988-89లో 10.5% సాధించారు. రెండో అధిక వృద్ధిరేటు 2006-07 లో సాధించారు.

ప్రాక్టీస్ ప్రశ్నలు...

1. ఇప్పటి వరకు అత్యధిక జీడీపీ వృద్ధిరేటు నమోదైన సంవత్సరం
   ఎ) 2006-07 బి) 2005-06
   సి) 1988-89 డి) 2003-04
2. Double Counting అనేది? (JL2003)
   ఎ) జాతీయాదాయాన్ని తక్కువగా అంచనా వేయడం
   బి) జాతీయ ఉత్పత్తిని ఎక్కువగా అంచనా వేయడం
   సి) జాతీయ ఉత్పత్తిని Distorting చేయడం
   డి) జాతీయ ఉత్పత్తి మీద తప్పుడు ముగింపు ఇవ్వడం
3. ప్రస్తుతం మనదేశంలో జాతీయాదాయాన్ని స్థిర ధరలలో అంచనా వేయడానికి ఆధార సంవత్సరం ఏది?
   ఎ) 1993-94 బి) 1996-97
   సి) 1999-2000 డి) 2001-02
4. భారతదేశం 2003-04లో వాస్తవిక స్థూల దేశీయోత్పత్తిలో 8 శాతం కంటే ఎక్కువ వృద్ధిరేటు సాధించింది. కిందివాటిలో ఏ మూడు సంవత్సరాల్లో వాస్తవిక స్థూల దేశీ యోత్పత్తిలో 8 శాతం కంటే

ఎక్కువ వృద్ధిరేటు సాధించింది.

ఎ) 1967-68, 1975-76, 1988-89

బి) 1966-67, 1980-81, 1994-95

సి) 1955-56, 1982-84, 2001-02

డి) 1972-73, 1985-86, 1999-2000

జవాబులు	1	2	3	4
	C	B	C	A

జాతీయాదాయం-భావనలు

జాతీయాదాయం-నిర్వచనాలు-భావనలు

'సంవత్సర కాలంలో 'ఒక దేశంలోని వివిధ రంగాల నుంచి ఉత్పత్తి చేసిన వస్తు, సేవల అంతిమ ద్రవ్య విలువను జాతీయాదాయం' అని ఆర్థిక వేత్తలు నిర్వచించారు. ఈ ద్రవ్య విలువను ఉత్పత్తి కారకాలైన శ్రమ, మూలధనం, భూమి, వ్యవస్థాపనల నుంచి వచ్చిన ఆదాయానికి సమానమని కూడా ఆర్థిక వేత్తలు భావిస్తారు. అదేవిధంగా ఈ మొత్తం ఆదాయం దేశంలోని వస్తు, సేవలపై పెట్టిన మొత్తం వ్యయానికి సమానంగా పరిగణిస్తారు.

దీన్నే జాతీయాదాయం = జాతీయోత్పత్తి = జాతీయ వ్యయంగా పేర్కొంటారు.

జాతీయాదాయాన్ని దేశీయ స్థూల ఉత్పత్తి (Gross Domestic Product), జాతీయ స్థూల ఉత్పత్తి (Gross National Product), నికర దేశీయ ఉత్పత్తి (Net National Product) అనే భావనలతో లెక్కిస్తారు.

దేశీయ స్థూల ఉత్పత్తి (జీడీపీ) అంటే ఒక దేశంలో ఏడాది కాలంలో ఆ దేశ భౌగోళిక సరిహద్దుల లోపల తయారైన వస్తు, సేవల అంతిమ విలువ. విదేశాల నుంచి వచ్చే ఆదాయాల విలువ ఇందులో కలపరు. స్థూల జాతీయోత్ప త్తిలో (జీఎన్‌పీ) విదేశాల నుంచి వచ్చే లేదా వాటితో సంబంధమున్న నికర విదేశీ ఆదాయం కలిసి ఉంటుంది. ఈ నికర విదేశీ ఆదాయాన్ని జీఎన్‌పీ నుంచి తీసివేస్తే స్థూల దేశీయోత్పత్తి (జీడీపీ) లభిస్తుంది.

జాతీయాదాయంలో ప్రస్ఫుటంగా కనిపించేవి:

1) వినియోగం (C),
2) స్థూల దేశీయ పెట్టుబడి (GDI-I),
3) ప్రభుత్వపరంగా అయ్యే ఖర్చు (Government Expenditure – G),
4) నికర విదేశీ పెట్టుబడి (Net Foreign Investment: X–M)

వినియోగం:

ప్రజలు తమ అవసరాలను తీర్చుకోవడానికి వస్తు, సేవలపై చేసే ఖర్చును వినియోగం అంటారు.

స్థూల దేశీయ పెట్టుబడి:

వస్తువులను ఉత్పత్తి చేయడానికి ఉత్పాదక వస్తువులపై సంస్థలు వెచ్చించే ఖర్చును పెట్టుబడి వ్యయం అంటారు.

ప్రభుత్వ వ్యయం:

ప్రజల సౌకర్యార్థం అనేక అవస్థాపనా సౌకర్యాలు కల్పించడం, న్యాయపరమైన వ్యవస్థకయ్యే ఖర్చులు భరించడం, రక్షణ, విద్యకవసరమైన వ్యయం.. వంటివి ప్రభుత్వ వ్యయం పరిధిలోకి వస్తాయి.

నికర విదేశీ పెట్టుబడి:

దేశం నుంచి ఎగుమతి, దిగుమతి అయ్యే వస్తువుల విలువలను జాతీయాదాయంలో పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. దిగుమతుల విలువ కంటే విదేశీ ఎగుమతులు అధికంగా ఉంటే మన దేశంలో లభించే వర్తక మిగులు (Trade Surplus) విలువను జాతీయాదాయంలో కలపాలి. అదేవిధంగా మన దిగుమతుల విలువ ఎక్కువగా ఉండి, విదేశాలకు మనం చెల్లించాల్సిన వర్తకపు లోటు(Trade Deficit)ను జాతీయాదాయం నుంచి మినహాయించాలి.

పైన పేర్కొన్న జాతీయాదాయ అంశాలను కింది సూత్రం ద్వారా వివరించవచ్చు.

$Y = C + I + G + (X–M) + (R–P)$

Y = జాతీయాదాయం;
C = జాతీయ వినియోగం;
I = జాతీయ లేదా స్థూల దేశీయ పెట్టుబడి
G = ప్రభుత్వ ఖర్చు లేదా వినియోగం
X = స్వదేశానికి వచ్చే విదేశీ చెల్లింపులు (ఎగుమతులు)
M = విదేశాలకు స్వదేశం నుంచి చెల్లించే విలువలు (దిగుమతులు)
X–M = నికర విదేశీ పెట్టుబడి
R–P = నికర ఆదాయ బదిలీల విలువ (R = భారతీయులు విదేశాల్లో ఆర్జించి, పంపిన ఆదాయ విలువ, P = విదేశీయులు మన దేశంలో ఆర్జించి, వారి దేశాలకు పంపిన ఆర్జిత విలువలు

జీడీపీ (దేశీయ స్థూల ఉత్పత్తి) = జీఎన్‌పీ (జాతీయ స్థూల ఉత్పత్తి) – నికర విదేశీ ఆదాయం

జీఎన్‌పీ = జీడీపీ + నికర విదేశీ ఆదాయం (X–M) + (R–P)

నికర జాతీయోత్పత్తి (NNP):

స్థూల జాతీయోత్పత్తి విలువ నుంచి ఉత్పత్తుల తయారీలో ఉపయోగించిన యంత్రాలపై వచ్చిన తరుగుదలను తీసివేస్తే వచ్చే విలువే నికర జాతీయోత్పత్తి/నికర దేశీయోత్పత్తి అంటారు.

వర్ధమాన, స్థిర ధరల్లో జాతీయాదాయం:

జాతీయాదాయానికి సంబంధించి జాతీయోత్పత్తుల విలువలు ఆధారిత సంవత్సరం(Base Year)లోని ధరలు (నిలకడ ధరలు) లేదా ప్రస్తుత ధరల్లో లెక్కిస్తారు. వర్తమాన ధరల్లో లెక్కిస్తే 'ద్రవ్యం భ్రమ' లేదా ధరల ప్రభావం ఇమిడి ఉంటుంది. దేశ ఉత్పత్తుల్లో

మార్పు లేకపోయినా ధరల్లో చోటుచేసుకునే మార్పుల వల్ల జాతీయాదాయం విలువ మారుతూ ఉంటుంది. అందువల్ల వివిధ సంవత్సరాల్లో జాతీయాదాయాన్ని పోల్చేటప్పుడు నిలకడ ధరల్లో జాతీయాదాయాన్ని లెక్కిస్తారు. ప్రస్తుతం దేశంలో జాతీయాదాయం అంచనాలకు సంబంధించి 1999-2000ను ప్రాతిపదిక సంవత్సరంగా పరిగణిస్తారు.

తలసరి ఆదాయం:

తలసరి ఆదాయం అంటే సగటు వ్యక్తి వార్షిక ఆదాయం. సాధారణంగా జాతీయాదాయాన్ని, తలసరి ఆదాయాన్ని నికర జాతీయోత్పత్తి(NNP)లో ప్రకటిస్తారు. జాతీయాదాయాన్ని జనాభాతో భాగిస్తే తలసరి ఆదాయం వస్తుంది.

తలసరి ఆదాయం = నికర జాతీయాదాయం ÷ జనాభా

కేంద్ర గణాంకాల సంస్థ అంచనాల ప్రకారం 2007-08లో జాతీయాదాయం 9.1 శాతం వార్షిక వృద్ధి సాధించి రూ. 27,60,325 కోట్లకు (నిలకడ ధరల్లో) చేరుకొంది. 2006-07లోని తలసరి ఆదాయం (రూ. 22553)తో పోలిస్తే 7.5 శాతం వృద్ధి చెంది 2007-08లో రూ. 24,256లకు చేరుకొంది. ఇటీవల ప్రస్తుత ధరల అంచనాల ప్రకారం భారత తలసరి ఆదాయం రూ. 33,000 పైగా చేరుకొంది.

జాతీయాదాయంలో వృద్ధి - పరిణామాలు:

భారతదేశం ప్రణాళికాయుతమైన అభివృద్ధి ప్రక్రియను 1951లో ప్రారంభించిన నాటి నుంచి నేటి వరకు అయిదున్నర దశాబ్దాలు గడిచాయి. జాతీయాదాయం 1993-94 ధరల్లో రూ. 1,32,367 కోట్ల నుంచి, 1990-91లో రూ. 6,41,000 కోట్లకు చేరింది. 1999-2000 ధరల్లో జాతీయాదాయం రూ. 15.85 లక్షల కోట్లకు చేరింది. 2009 నాటికి రూ. 49.61 లక్షల కోట్లకు భారత జాతీయాదాయం పెరిగింది. ఆరో ప్రణాళిక నుంచి ప్రణాళికా కాలాల్లో జాతీయాదాయంలో సగటు వృద్ధి ఐదు శాతం కంటే ఎక్కువ సాధించాం.

1992-1997ల మధ్య సగటు ప్రణాళిక వార్షిక సగటు వృద్ధిరేటు 6.7 శాతం నుంచి పదో ప్రణాళికా కాలంలో 7.8 శాతం అత్యధిక వృద్ధిరేటును సాధించాం.

సీఎస్ఓ (కేంద్ర గణాంకాల సంస్థ) జనవరి 2008లో జారీచేసిన అంచనాల ప్రకారం 2006-07లో జీడీపీ వృద్ధిరేటు 9.6 శాతానికి చేరింది. అయితే 1988-89లో సాధించిన 10.5 శాతం వార్షిక వృద్ధిరేటు ఇప్పటికీ అత్యధిక రికార్డుగా ఉంది.

జీడీపీ ప్రస్తుత ధరల్లో 2007-08లో రూ. 46,93,602 కోట్లు ఉండగా, 2009 నాటికి రూ. 49,61,449 కోట్లకు చేరిందని సీఎస్ఓ అంచనాలు తెలుపుతున్నాయి.

మోడల్ ప్రశ్నలు

1. స్థూల దేశీయోత్పత్తి అంటే?

ఎ) దేశంలో తయారైన వస్తువులు, సేవల విలువ

బి) సంవత్సర కాలంలో దేశ సరిహద్దుల లోపల తయారైన వస్తు సేవల అంతిమ విలువ

సి) ఎ, బి

డి) విదేశాల నుంచి వచ్చిన ఆదాయం

2. జాతీయ స్థూల ఉత్పత్తిలో ప్రధాన అంశం?

ఎ) విదేశాల నుంచి భారతీయులు ఆర్జించిన ఆదాయాలు

బి) ఎగుమతి-దిగుమతుల వల్ల వచ్చే నికర ఆదాయాలు

సి) స్థూల దేశీయోత్పత్తి

డి) పైవన్నీ

3. జాతీయాదాయం వేటికి సమానమని భావిస్తారు?

ఎ) జాతీయోత్పత్తి

బి) జాతీయ వ్యయం

సి) ఉత్పత్తి కారకాలకు లభించే ఆదాయం

డి) పైవన్నీ

4. జీడీపీ (దేశ స్థూల ఉత్పత్తి)కి సంబంధించి సరైన సూత్రం?

ఎ) జీడీపీ + విదేశీ నికర ఆదాయాలు

బి) జీఎన్పీ + జీడీపీ

సి) జీఎన్పీ - విదేశీ నికర ఆదాయాలు

డి) పైవేవీ కావు

5. నికర జాతీయోత్పత్తి (Net National Product) అంటే?

ఎ) మొత్తం దేశంలో తయారైన వస్తు, సేవల విలువ

బి)ఉత్పత్తుల విలువ నుంచి మూలధన తరుగుదలను మినహాయించగా మిగిలిన విలువ

సి) ఎగుమతుల్లో ఆధిక్యత

డి) పైవేవీ కావు

6. జాతీయాదాయ మదింపు పద్ధతుల్లో ప్రముఖ పద్ధతులు?

ఎ) వ్యయాల మదింపు బి) ఉత్పత్తి మదింపు

సి) ఆదాయాల మదింపు డి) పైవన్నీ

7. జాతీయాదాయానికి సంబంధించి సరైన అంశం

ఎ) తయారీలో ఉపయోగించిన ముడిసరుకులు, మధ్యంతర వస్తువుల విలువను వేర్వేరుగా లెక్కించరాదు.

బి) పూర్తిగా తయారైన వస్తువుల విలువను మాత్రమే తీసుకోవాలి

సి) ఎ మాత్రమే డి) ఎ, బి

8. జాతీయాదాయంలో సగటు వృద్ధిరేటు ఎక్కువగా నమోదైన ప్రణాళిక?

ఎ) 10 బి) 6 సి) 5 డి) 4

9. 2007-08లో జాతీయాదాయంలో సాధించిన వార్షిక వృద్ధిరేటు శాతం?

ఎ) 8 బి) 7 సి) 9.1 డి) 5.9

10. సీఎస్ఓ ప్రకారం ప్రస్తుత ధరల్లో భారత తలసరి ఆదాయం ఏస్థాయిని మించింది?

ఎ) రూ. 25,000 బి) రూ. 33,000

సి) రూ. 29,000 డి) రూ. 30,000

11.ఇప్పటివరకు జీడీపీలో అత్యధిక వృద్ధిరేటు సాధించిన సంవత్సరం?

ఎ) 1988-89 (10.5%) బి) 1999-2000 (11%)

సి) 2001-02 (11%) డి) ఏదీ కాదు

12.జాతీయ అంచనాలకు ప్రస్తుతం అమల్లో ఉన్న ప్రతిపాదిత సంవత్సరం (Base Year)?

ఎ) 2001-02 బి) 1999-2000

సి) 1993-94 డి) 1990-91

13.నిలకడ ధరల్లో జాతీయాదాయాన్ని లెక్కించడానికి కారణం?

ఎ) ధరల్లో చోటు చేసుకొనే మార్పుల వల్ల ఉత్పత్తుల విలువల్లో వచ్చే మార్పులు

బి) నిరంతరం పెరిగే ఉత్పత్తులు

సి) ఎ, బి డి) ఏదీ కాదు

14.జాతీయాదాయాన్ని లెక్కించడంలో ఉన్న పరిమితులు?

ఎ) అన్ని వస్తువులను ద్రవ్యరూపంలో లెక్కించలేం

బి) వివిధ దేశాల్లోని ధరలు ఒకే రకంగా ఉండవు

సి) జాతీయాదాయ లెక్కలు రెండు దేశాల మధ్య ఒకే విధంగా ఉండవు

డి) పైవన్నీ

15.ప్రపంచంలో జీడీపీ అత్యధికంగా ఉన్న దేశాల్లో భారత్ స్థానం?

ఎ) 12 బి) 10 సి) 7 డి) 5

సమాధానాలు:

1) బి	2) డి	3) డి	4) సి	5) బి
6) డి	7) డి	8) ఎ	9) సి	10) బి
11) ఎ	12) బి	13) ఎ	14) డి	15) ఎ